

Кафедра архітектури та дизайну середовища

Назва навчальної дисципліни	Етнодизайн (ВБ 13) За вільним вибором студента
Мова викладання	українська
Курс та семестр вивчення	3 курс 6 семестр Освітньо-професійна програма – дизайн середовища 2019
Викладач (-і)	Пономаревська Олена Іванівна, кандидат мистецтвознавства
Профайл викладача (-ів)	https://kpcb.stu.cn.ua/vykl/ponomarevska-olena-ivanivna
Контакти викладача	контактний телефон - +38050 2989047 E-mail olenaponomarevska@gmail.com

1. Анотація курсу. У навчальному плані з підготовки бакалаврів за напрямом «Дизайн», за профілем навчання «Дизайн середовища» в блоці дисциплін за вибором особливе місце посідає дисципліна «Етнодизайн». Однією з тенденцій сучасного постмодерністського суспільства є звернення до витоків, етнокультурних тем. У структурі професійної компетентності дизайнера сьогодні набуває актуальності етнокультурна компетентність. Важливість етнокультурної компетентності обумовлена процесами, пов'язаними, по-перше, з глобалізацією, розмиванням кордонів, інтенсифікацією міжкультурних і міжнаціональних комунікацій, нівелюванням національних культур. Глобальні комунікації призводять до актуалізації дизайну, що орієнтований на глобальний простір, тобто уніфікований дизайн, зрозумілий представникам різних культурних традицій; з іншого боку, відбувається опір з боку споживачів глобалізаційним процесам у дизайні, а масове усвідомлення людьми власної унікальності актуалізують питання збереження місцевих, самотутніх традицій візуальної культури, що проявляється в дизайні.

Дизайн, створений на основі етнокультурних традицій, або етнодизайн є глобальним трендом сьогодні. Під етнодизайном ми розуміємо дизайн-продукт, створений з використанням стилізації етнокультурних мотивів. У зв'язку з процесами глобалізації дизайнеру важливо сьогодні, навіть при вирішенні локальних дизайнерських завдань, пам'ятати про соціальну відповідальність, вирішувати проблему збереження етнічної своєрідності культур і розвитку позитивної міжкультурної взаємодії. Водночас курс спрямований на поглиблення знань у сфері етнічних особливостей української культурної спадщини, а також на формування світогляду студентів у контексті розвитку вітчизняних креативних традицій. Предметом вивчення курсу є етнічні стилі та напрями в дизайні середовища, а також закономірності їх формування та стилеутворення.

Дисципліна вивчається протягом 6-го семестру, в часі якого здобувачі освіти опанують зміст наступних модулів: **Змістовий модуль 1.** Глобалізація та етнодизайн: проблеми взаємодії та перспективи розвитку. **Змістовий модуль 2.** Історико-етнічні особливості культурних регіонів світу як джерело етнодизайну. **Змістовий модуль 3.** Особливості, проблеми і перспективи українського етнодизайну.

2. Мета та цілі курсу. Метою дисципліни є формування теоретичних знань про етнодизайн, засоби формоутворення, які ґрунтуються на конкретному етнографічному матеріалі. Завдання дисципліни - формування понятійного апарату, знань про методи етнодизайну, а також особливості етнокультурного дизайну в дизайні середовища.

Вивчення курсу передбачає вирішення наступних завдань:

- Засвоєння основних теоретичних категорій етнодизайну: етнос, національна культура, традиція, обряд, ремесла та народне мистецтво, ізофольклор і міфологія, елемент, мотив.
- Опанування принципами стилеутворення об'єктів етнодизайну (стилізація, цитування, метод аналогії, наслідування, імітація, синтез, дифузія стилів, трансформація);

Вивчення дисципліни сприяє формуванню у студентів таких фахових та загальних компетентностей:

- ЗК1 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК7 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК9 Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства.
- СК1 Здатність застосовувати сучасні методики проектування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну.
- СК5 Здатність застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну в художньо-проектній діяльності.
- СК17 Знання та розуміння стилістики, історії та теорії дизайну, знання про провідні школи і напрями в дизайні, архітектурі, образотворчому мистецтві та здатність аналізувати проблеми взаємозв'язку сучасного мистецтва та дизайну.

3. Результати навчання. У результаті вивчення дисципліни студент повинен вміти:

- ✓ ПРН1 Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.
- ✓ ПРН13 Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну.
- ✓ ПРН15 Розуміти українські етнокультурні традиції у стильових вирішеннях об'єктів дизайну, враховувати регіональні особливості етнотришки у мистецьких практиках.
- ✓ ПРН19 Розробляти та представляти результати роботи у професійному середовищі, розуміти етапи досягнення успіху в професійній кар'єрі, враховувати сучасні тенденції ринку праці, проводити дослідження ринку, обирати відповідну бізнес-модель і розробляти бізнес-план професійної діяльності у сфері дизайну.

4. Обсяг курсу. 5 кредитів ЄКТС

Вид заняття	Загальна к-сть годин
лекції	24
семінарські заняття / практичні / лабораторні	0/16/0
самостійна робота (реферат, РГР, КР, КП, тощо)	110

5. Система оцінювання та вимоги Впродовж вивчення дисципліни викладачем проводиться поточний, модульний (тематичний) та підсумковий контроль (екзамен). Підсумковий контроль складається з суми балів поточного, модульного контролю, самостійної роботи та екзаменаційного завдання, тобто оцінюються робота студентки/студента, її/його знання, вміння та навички, отримані протягом року. Тому важлива присутність на всіх лекційних, практичних заняттях (виключення з цього правила можуть бути лише з поважних причин). Модульний контроль здійснюється шляхом написання модульної контрольної роботи. Екзамен проводиться у вигляді співбесіди за питаннями, затвердженими на засіданні кафедри АДС. Завдання для самостійної роботи мають творчий характер і передбачають вивчення елементів етнічного дизайну, відтворення елементів, мотивів у створенні ескізу проєкту дизайну середовища.

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання курсу відбувається за 100 бальною шкалою. Робота на кожному лекційному та практичному заняттях оцінюється до 10 балів ; модульна контрольна робота до 20 балів, кожне з різновидів завдань з самостійної роботи до 20 балів, екзамен 40 балів
Вимоги до реферату, РГР, КР,КП тощо	1. Усі завдання мають бути виконані самостійно, з дотриманням академічної доброчесності. 2. Супроводжувальний текст українською мовою. 3. Оформлення відповідно до стандартів студентських робіт та методичних рекомендацій.
Практичні заняття	Доповіді мають бути лаконічні, не допускається читання тексту замість відповіді на запитання. Розповідь студентки/та має обов'язково супроводжуватись наочним матеріалом. Студент/ка повинен продемонструвати ґрунтовну підготовку до практичного заняття, дати відповідь на запитання. Викладач може використати метод

	«самооцінювання», тобто оцінювання самим студентом своєї праці або оцінювання інших студентів у групі.
Умови допуску до підсумкового контролю	До підсумкового контролю допускаються студенти, які мають 40 балів поточного, модульного контролю, самостійної роботи.

6. Політики курсу - Усі студенти повинні бути ознайомлені з Кодексом академічної доброчесності, затвердженої Вченою радою НУ «Чернігівська політехніка» (Кодекс за посиланням <https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/06/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti-nova-redakciya.pdf>).

Перескладання відбуваються за графіком, визначеним деканатом, відпрацювання пропущених занять за індивідуальним графіком, погодженим з викладачем. Перезарахування кредитів у випадку мобільності студента можливе за умови відповідності кількості кредитів дисципліни, визначених освітньо-професійною програмою за відповідною спеціальністю НУ «Чернігівська політехніка», у разі невідповідності викладач формує пакет завдань для отримання необхідних кредитів.

7. Рекомендована література

1. Станкевич М. Протодизайн, концепції і морфологія дизайну / Михайло Станкевич // Нариси з історії українського дизайну ХХ століття: збірник статей за ред. М. Яковлева. – К.: Фенікс, 2012. – С. 122-131.
2. Глазичев В. Нариси з теорії і практики дизайну на заході. [Електронний ресурс] / В. Глазичев. – Режим доступу : [http:// www.gumer.info/ bibliotek _ Buks/Culture/Glaz/02.php](http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/Glaz/02.php)
3. . Борисова С. Етнодизайн як явище сучасної культури. [Електронний ресурс] / С. Борисова. – Режим доступу : [gozumniki.ua.ua/view-articles etnodizayn](http://gozumniki.ua.ua/view-articles-etnodizayn)
4. Чупріна Н.В. Апсайклінг та його визначення як напряму екодизайну в сучасній індустрії моди. [Електронний ресурс] / Н.В. Чупріна, М.Б. Сусук. – Режим доступу : [knutd.com.ua>publications/pdf/Ukrainian_editions/...](http://knutd.com.ua/publications/pdf/Ukrainian_editions/...)
5. Designing Worlds: National Design Histories in an Age of Globalization, edited by Grace Lees-Maffei and Kjetil Fallan, vol. 24, Berghahn Books, NEW YORK; OXFORD, 2016.
6. Beaulieu, J.-É. (2012). L'ethnodesign: un dialogue entre l'artisanat et le design contemporain. Mémoire de maîtrise en ethnologie et patrimoine (dissertation). Faculté des lettres et sciences humaines, Université Laval, Québec, 121 p., URL: <http://hdl.handle.net/20.500.11794/23445> [in French].
7. Mathieu, J. (2017). À propos d'un design de proximité : l'ethnodesign. Les Cahiers des dix, (71), 177–202. <https://doi.org/10.7202/1045199ar> [in French].
8. Adamson, G., Riello, G., & Teasley, S. (Eds.). (2011). Global Design History (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203831977> [in English].